

AMVONULU

FOIA BASERICESCA

pentru elaborate din sfer'a elocintiei sacre.

Oradea-mare 15—28. Febr. 1871. Nr. 4.

Anulu II.

Esc de doue ore pe luna; pretialu de prenumeratiune pentru Austri'a 4 fl. v. a. era pentru Romani'a 1 galb. pe anulu intregu. Prenumeratiunile sunt a se face deodata pentru anulu intregu la redactoriulu in Oradea-mare (Grossvardein) in Ungari'a.

Siesa predice pentru postulu mare despre s. taina a penetintiei si a cuminecaturei.

Predic'a I. pentru Dominec'a I. in Paresine.

(de Justinu Popfiu.)

Indemnare la penetintia prin esemplulu santei Mariei Magdaline.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Veti mori in pecatulu vostru.“ (Jnu VIII. 21.).

„Vedi pro nuierca acest'a.“ (Luc. VII. 44.)

Cei cari suntenu Jub. Asc! la olalta pe pamentu, petrecevomu ore la olalta si in ceriu? Cei cari tragemu la olalta jugulu, si portamu la olalta sarcinele vietiei, gustavomu ore la olalta si din' a, si fericirea imperatiei lui Ddieu? Cei cari mancamu la olalta in lumca acest'a panaa amara a sierbitutii (a robiei), ore ajungevomu se ne saturamu la olalta si din bunetatile casei parintiesci in ce'a lume? Candu cadiuti fora resuflare in campulu de lupta alu vietiei trecatorie, sufletele nostre voru sta la portele raiului, si voru bate cerendu intrare, grabiva ore s. Petru a ni le deschide? grabiva ore s. Treime a ne imbracisia la sinulu seu? grabivoru s. angeri, cheruvimii si serafimii a ne lua pe aripele loru curate, si a ne straporta ca pre socii loru doriti intre cantece de invingere in bucuria mostenirii, care e promisa (fagaduita) noue?

Ce vorbescu? e promisa noue?... noue? imperatia lui Ddieu? maririle si desfetarile casei lui? „Domne! — intreba eu doru s. Davidu — Domne! cine va petrece in cortulu teu? sau cine va locui in muntele teu celu santu? Celu ce ambla fora petu si face di-reptate.“ (Ps. XIV. 1. 2.). A loru este dar imperatia lui Ddieu, a santiloru, a dreptiloru, a unui Avramu, a unui Moise, a unui s. Joanu botezatoriulu, a unui Josifu, a unui s. Giorgiu, a unui s. Nicolau, etc.

Dar pre noi, ce ne ascepta oh Ddieule! pre noi, cari nu ne potemu redică ochii, si nu potemu privi inaltimile ceriului, fora a ni se acoperi de rosine faciele pentru multimea foradelegiloru nostre? ce ne ascepta pre noi?

„*Veti mori in pecatele vostre!*“ v'am strigatu in tempulu impacarii, si nu m'ati ascultat; neci eu nu voiu se audu in dilele de necasu suspinele vostre. „*Veti mori in pecatele vostre!*“

Oh cugetu cutremuratoriu! oh judecata cumplita! Asiá dar nu mai este pentru noi oh Ddieule! neci unu modru de scapare? In noptea intunecosa, ce ne incungiura cu spaimete sale, tramite-ne Domne! o radia de sperare!

„*Vedi pre muierea acést'a!*“ dice Domnulu fariseului Si-meonu, (Luc. VII. 44.) aratandu la *Mari'a Magdalin'a* cea peccatosa, care siede la petiorele lui plangundu. „*Vedi pre muierea acést'a! Jerta-se pecatele ei cele multe, pentru cá a iubitu multu.*“ ((ib. 47.).

Oh nu desperati dar peccatosiloru! eca acel'asi Ddieu resbunatoriu, care cu o mana ne amonintia a ne perde in pecatele nostre; vine plinu de indurare se ne redice cu cea alalta mana, punendune inaintea ochiloru spre manguiarea si indemnarea nostra tipulu unei femee peccatose, care cadiuse atátu de aduncu, încátu dupa adevirirea stei evanghelie locuiau siepte diavoli in dens'a, si totusi afá iertare prin penetintia (pocaintia).

Este dar Jub. Asc! este inca si pentru noi o cale, de a poté afá intrare la indurarile lui Cristosu, de a poté castigá iertarea lui parintiesca; si acést'a e: pocainti'a!

„*Oh pocaintia! ce se dicu despre tine? — striga s. Ciprianu. — Tu deslegi totu ce e legatu; deschidi totu ce e inchisu; alini totu ce dore; si vîndeci totu ce e ranitu!*“

La penetintia ne indemnata destinsu aceste dile de dorere, dilele postului mare, santite pomenirii patimeloru si mortii crunte a Mantuitoriuului nostru Isusu Cristosu. Preotii adunciti la altariu in onorarea patimeloru si mortii sante a Fiului lui Ddieu, rogatiunile lor sunt totu atáte suspine gelose, cari le tramitu la ceriu plangundu si strigandu cu cuvintele profetului: „*Jerta Domne! ierta poporului teu; si nu parasí intru rosine mostenirea ta!*“ (Joilu II. 17.).

La penetintia ne chiama, ba chiaru ne silesce s. baserica, candu ca o mama iubitoria, ingrigita de mantuirea nostra, indetoresce prin lege anumita pre toti fii sei, a grabi cu anima infranta la preoti, a cere si a castigá prin marturisire umilita deslegare de pecatele lor; a grabi la cin'a stralucita, la s. Cuminecatura, si a-si spalá sufletele indreptate prin penetintia in sangele

menelului nevinovatu; ca asiá candu va sosi serbatoarea marita a inviarii Domnului, inviati si noi cu densulu dimpreuna, se potemu intoná cu anime curate, cu buze nepetate cantarea de bucuria; „*Cristosu a inviatu!*“

Si eu sierbulu bisericeii me voiu senti prea fericitu, deca voiu poté fi voue conducatoriu (povatiuitoriu) pe calea acést'a, pe calea intorcerii vostre la Ddieu. Spre care scopu mi-am propusu a ve *tiené in dominecele acestui santu postu cincii invetiature despre s. taina a penetintiei, si un'a despre s. taina a Cuminecaturei.* Fiindu si eu in ace'asi osenda cu voi, avendu si eu lipsa de penetintia ca voi, mai multu pote decátu voi: fiti incredintiati, cá invetiatiurile, cari vinu a ve dá, tientescu numai la binele, la mantuirea voastra!

Incepu in acést'a domineca *indemnandu-ve la penetintia prin esemplulu (pild'a) stei Mariei Magdaline*, care vi-lu voiu propune (pune inainte) in cuventarea mea de astadi.

Descepta-te Ddieule! descepta-te; vina si ne lumina pre noi cei orbiti; redica-ne pre noi cei cadiuti; vindeca-ne pre noi cei raniti; deslega-ne pre noi cei legati, ca se se arate intru noi indurarea ta, si se se premaresca intru noi numele teu in eternu!

Imperate cerescu! *).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Reintornandu odata Cristosu din caletori'a sa éra si in Cafarnaum, farisculu Simeonu dede intru onorea lui unu ospetiu stralucitu, la care invitase (chiamase) pre mai multi cunoscuti ai sei de frunte. Candu siedeau ospetii la mesa petrecundu-si, dintru odata se deschide usi'a, si intra cu pasi lini, tremutatori o femea tenera, frumosa. Vestmentele pompose, ce i acoperiau trupulu, aratau, cá nu e din ceva casa de rondu, ci trebue se fia o surcea din vitia mai inalta; éra genele-i scaldate in lacrima vesteau, cá in doreri cumplite se sbuciuma anim'a ei.

Ospetii priviau suprinsi unii la altii, si pareá cá se întreba: Ce pote cautá aici feme'a acést'a? si chiaru intru unu tempu ca acést'a? Cine o-a chiamatu? Pre cine cerca? Erá *Mari'a Magdalina* cea peccatosa, o-a chiamatu dorulu santu alu animei sale, si cercá mangaiare, cercá mantuire.

Marfa Magdalina descindea (scoboriá) dintru o familia avuta din Galile'a. Frumoseti'a si averea, acesti soci vendiatori, cari au sapatu mormentulu atatoru fintie nevinovate, o impinsera si pre

*) Va fi bine, deca se voru ingrigi dd. preoti, cá dupa ce voru fi finitu densii esordulu acést'a, invocatiunea: *Imperate cerescu!* se se cante prin coru (strana) cu tota solenitatea. Impresiunea va fi mai mare, deca acolo, unde scie cantá si poporulu, se va face inainte dispusetiunea, ca si poporulu se intone impreuna cu corulu acést'a invocatiune santa.

dens'a de tempuriu in verteginulu fatalu alu insielatiuniloru lumii. O femca tenera cu cătu e mai frumoasa, cu atātu sunt mai multe cursele, cari i se arunca, cu atātu sunt mai mari periclele, cari o incungiura. Trecu omenii pe lenga unu paiu, pe lenga o urdica, si neci că le ieau in socotintia; deca inse intempina in cale vre o flore, abia, abia se voru poté retiené se nu o atinga, se nu o rumpa.

Si Mari'a Magdalin'a erá atātu de frumoasa! Vai! acést'a fu perirea ei. Frumose'ti'a si averea ei atrase in giurulu casei o multime de inchinatori lumeti, setosi de placere; si biet'a feta fu destulu de nefericita, a cadé in curs'a loru. Veninulu petrundea din ce in ce totu mai aduncu in sufletulu ei; de aci incepú a petrece a dese si indelungatu afora de cas'a parintiesca, ve poteti intipuí Jub. Asc! spre căta stricatiune a sa.

Dar ea nu observá (nu luá sam'a) perirea, ce o acceptá; ca puisiorulu de pasere, care capetandu aripe ese voiosu din cuibulu seu, petrece cu bucuria la sorele ceriului seninu, si la umbr'a ramuriloru inverdite, si nu vede sermanulu, cum lu pandesce din aeru uliulu rapitoriu, insetatu de sangele lui cruđu; o clipita! si cea-lu spintecatu in ghiarele lui. Astfeliu Mari'a Magdalin'a tenera, frumoasa, cum erá, iubiá a cercetá adunarile lumesci, petrecerile stricatiose; frumose'ti'a si averea i deschideau usiele preto-tindene, unde numai se doria; si ea grabi nesocoti'ta a goli pocalulu dulcetiiloru, aruncandu-se dintru o desfetare in alt'a, pana ce in urma ametita se cufundá cu totul. Moravurile ei stricate, desfreulu ei lipsitu de tota rosinea i scosera veste atātu de rea, incātu omenii, cari mai puneau ceva pe renumele loru bunu, o incungiurau ca pre o ciurma, si in totu tienutulu nu se numia altcum, decātu pecatos'a, Mari'a Magdalin'a cea pecatosa!

Acést'a se intemplá Jub. Asc! chiaru pe tempulu, candu pasise Cristosu in publicu cu invetiaturele si minunile sale. Galile'a intrega resună de faim'a faptelorü lui binecuventate, si a invetiaturelorü lui marite, pline de intieleptiune si mangaiare. Mari'a Magdalin'a traia in bunulu seu Magdal'a, pe tiurmurea apei Genezareth, nu departe de Cafarnaum, prin care parti iubiá Cristosu a petrece a dese.

Si ea a vediutu pre Invetiatoriulu ddiiescu, si l'a auditu. A vediutu acele mane sante, cari au stersu atâte lacrime, au vindecatu atâte bole, au impartitu atâte daruri; a vediutu acele buze nepetate, depe cari curgeau cu atát'a farmecu si dulcetia cuvintele vietiei; a vediutu acei ochi mai curati decātu ceriulu, cari cu radiele privirii loru ddiiesci petrundiendu animele pana in paturele loru cele mai adunce, si se fia fostu

acele intiapenite ca moartea, le desceptau la vietia, si se fia fostu reci ca ghiaci'a, le aprindeau in flacare. Si l'a auditu. Si l'a auditu, candu predicá in munte ceteloru, cari adunate din tote partile Judeci, siodeau la petiorele lui ascultandu : „*Fericiti cei seraci cu sufletulu . . . fericiti cei cari plangu . . . fericiti cei indurati . . . fericiti cei curati cu anim'a . . .*“ (Mat. V. 3—5. 8.) „*Nu ve adunati voue comore pe pamentu, unde le strica moliele si rugin'a, si unde le sapa si le fura furii; ci ve adunati voue comore in ceriu, unde neci moliele nu le strica, neci furii nu le sapa si nu le fura.*“ (id. VI. 19. 20.) „*Intrati prin port'a cea strinta, cà-ci e larga port'a, si e lata calea, care duce in perire, si multi sunt, cari intra prin dens'a. Ci e strinta port'a si angusta calea, care duce la vietia, si pucini sunt, cari o afla pre ea.*“ (id. VII. 13. 14.).

L'a vediutu si l'a auditu; o lupta, lupta cumplita se escà in sufletulu ei, lupt'a între lumina si intunerecu, între vietia si morte. Ah eu nefericit'a ce am facutu? unde am caditu? Eca-me la marginea aduncimii, care va se me perda pe veci! Destulu! capulu mi se imbeta de nefericirea, ce mi stà inainte; me incungiura florile mortii . . . Destulu! inapoi, inapoi la Ddielulu meu! . . . Dar inca sum atátu de juna; lumea e atátu de placuta, lumea atátu me iubesc! Cum se o parasescu? Ce voru cugetá, ce voru dice despre mine amicii, cu cari am petrecutu atáte dilé de placere? Se mai gustu, se mai beu pucinu din acelu pocalu alu desfetariloru, ce e atátu de dulce! Pentru ce se nu? Au nu voi avé destulu tempu, a plange, a me pocaí mai tardiu? Ah! lumea e atátu de placuta, lumea atátu me iubesc!

Asiá se luptá Mari'a Magdalin'a intru sine; trasa intru o parte de dorulu mantuirii, retrasa in alt'a de iubirea pecatelor, sufletulu ei se aruncá dintru o tiermure in alt'a ca corabi'a batuta de venturi. In urma dupa o lupta inversiunata invinse darulu.

Audindu intru o di, cà Isusu petrece in Cafarnaum ca ospe la mes'a fariseului Simeonu, unu doru santu, dorulu mantuirii incopú a-i arde sufletulu pecatosu cu atát'a potere, încátu nu mai erá modru, se lu pota stinge; invinsa de dorulu sufletului seu, se hotari se merga. Unde se merga pecatos'a? Se merga in cas'a lui Simeonu, se cada la petiorele lui Cristosu, se le spale cu lacrimelile sale, se planga, si se nu se clatesca, pana nu va audi depe buzele lui cuvintele mangaiatorie: „*Jerta-ti-se tie peccatele tale!*“

Precum o ducea dorulu, asiá fece. Se scola, pleca, si nechiamata, nepetrecuta de nimene, fora de a avé vr'unu partinitoriu, care se graiesca unu cuventu bunu pentru dens'a, incarcata numai cu rosinea vietiei sale petrecute in pecate, intra ea, feme'a urgi-

sita in cas'a sumetiului fariseu, si candu? chiaru candu acest'a petrecea cu ospetii sei la mesa.

Cutezatoria femea! ce faci? Ce voiesci aici? Nu vedi indignatiunea (neplacerea), ce a casiuat'at' aratarca ta pe tote faciele celoru presinti? Nu vedi fruntea domnului casei incretita de mania? Nu vedi dispretiulu, risulu de batjocura, cu care cauta la tine chiaru si sierbitorii mesei? Nu audi, ce sioptescu despre tine?

Nu! Mari'a Magdalin'a nu vede, nu aude nimicu. Numai unu cugetu o cuprinde, care nu i da pace, ca dens'a e pecatosa mare; numai unu doru o arde, se-si mantuesca sufletulu seu! Ce i pasa ei de man'ia fariseiloru? ce de judecat'a loru? ce de dispretiulu si risulu sierbitoriloru? Cugete densii cum voru voi; batjocuresca-o, osendesca-o, ce i pasa? Numai se nu o respinga, se nu o osendesca Cristosu; numai se o primesca, se o ierte Cristosu! Asia e Jub. Asc! pecatosulu, candu i se deschidu ochii, de vede aduncimea infioratoria, la a carei margine lu impinsera pecatele; candu i se deschidu urechiele, de aude viersulu tainicu, care lu chiama la penetintia; candu si-recapeta sentiurile amortite prin pecate, de sentiesce degetulu lui Ddiu, cum bate la sufletulu lui cerendu intrare; oh atunci nu mai vede, nu mai aude, nu mai sentiesce alta nimicu; unu cugetu lu cuprinde, unu doru lu arde: mantuirea sufletulu seu prin s. penetintia; cu ori-ce pretiu mantuirea sufletulu seu!

Eca-o Mari'a Magdalin'a! condusa de acestu cugetu, chiamata, silita de acestu doru, eca-o acum cadiendu umilita la petiorele lui Cristosu! Ea nu graiesce neci unu cuventu, dorerea i neca cuvintele. Dar suspinele grele, cari i sfasia pieptulu, lacrimel' amare, cari i curgu din ochi ca din nesce isvore destupate, privirea rogatoria, ce o redica la Cristosu, oh aceste vorbescu mai potericu, decatu cum aru poté vorbi buzele slabe. Prin aceste vorbi dens'a, si dicea intru anim'a sa: Eca-me Domne! sierbitori'a ta leprosa, indura-te spre mine, si me curatiesce; eca-me Domne! oca ta retocita, iea-me pre umerii tei, si me mantuiesce; eca-me Domne! fii'a ta morta, incaldiesce-me cu suflarea ta ddiessa, si me roinvia.

Si pana ce suspina asiá intru anim'a sa, manele sale le inlesta ca intiapenite pe lenga petiorele lui Cristosu, imbracisiandu-le cu ardore, cum imbracisia celu ce se lupta in apa cu mortea, o scandura, care singura lu mai pote scapa de perire. Si le acoperia cu sarutarile sale, si le scaldá in lacrimel' sale, si le ungea cu miru pretiosu, si le stergea cu perulu capulu seu, precum aderesce S. Luc'a dicundu: „Si eca o muiere din cetate, care era pe-catosa, intielegundu, ca siede (Isusu) in cas'a fariseului, aducundu unu vasu cu miru, si standu lenga petiorele lui dinapoi, plangundu a inceputu a uda petiorele lui cu lacrimel', si le stergea cu perii ca-

pului seu, și sarută petioarele lui, și le ungea cu miru.“ (Luc. VII. 37—39.).

Priv. Jub. Asc.! priviti la acést'a peccatosa pocaita. Priviti la acea frunte, ce se redică mai nainte sumetia, inganandu sierfele și rogatiunile altor'a, cum se pleca acum acoperita de rosine; priviti la acei ochi, cari luminau mai nainte ca doue focuri, aci-tiandu cu schintelele loru in atâte suflete nesocotite patimele peccatorulu, cum se prefacura acum ca in doi nuori, cari versa ploia de dorere; priviti la acele buze, cari de ani nu au disu o rogatiune, de ani nu s'au deschisu, decâtu spre hore și cuvinte imbalatorie, cum gemu acum in suspine de penitintia; priviti la acele mane, cari imbracisiau mai nainte cu atât'a sete lumea peccatosa, cum tremura de fericire, că potu atinge, că potu imbracisiá petioarele sante ale pastoriulu induratu!

Noroculu teu Mari'a Magdalina! că ai vatematu pre nnu domnu atâtu de bunu și iertatoriu ca Ddiu. Nu, nu te va insielá speranti'a, increderea, ce ai pusu iu densulu.

Ce cugetati Jub. Asc.! deca vatemá Mari'a Magdalin'a in loculu lui Ddiu pre cutare dintre farisei, p. e. pre fariseulu Si-meonu, in a carui casa cercá dens'a pre Cristosu, cum ar fi fostu primita de densulu? Deca cutezá dens'a femea notata a intrá in cas'a lui, și inca chiaru pe tempulu, candu elu siedeá cu ospetii sei la mesa, și cutezá a se apropiá de petioarele lui, potea-i aduce miru și lacrimi și suspine, că fariseulu ar fi saritu maniosu depe scaunulu seu, a nu fi atinsu de dens'a, și o-ar fi intempinat cu infruntari aspre, strigandu-i: Ce cauti aici femea stricata? Ce cutezare, ce nerosinare o acést'a? Dar este ore cas'a me-a unu bordeiu de peccate, unde o desfrenata ca tine se pota intrá fora neci o sfiela? Cara-te dela faci'a mea! și nu mi spurcă cu petioarele tale peccatose cas'a onorata!

Asiá o primiá de siguru fariseulu, deca lu vatemá Mari'a Magdalin'a pre elu și mergea a cere iertare dela densulu. Neci acum nu se potú retiené fariseulu sumetiu, ca se nu se aprinda, și se nu judece cu dispretiu chiaru și despre Cristosu, pentru că o-a primitu cu indurare pre dens'a, „*De ar fi acest'a profetu,* — dicea elu intru sine, — *ar scí cine, și ce feliu de muiere este ce'a ce se atinge de densulu; că e peccatosa.*“ (Luc. VII. 39.) Astfelu voru fi cugetatu intru sine de siguru și ceialalti farisei dela mesa.

Si Cristosu? — oh nu asiá Cristosu! Gata purure a margaiá pre cei necasiti, a vindecá pre cei morbosi, și a iertá celoru cari se intorc cu penitintia la densulu depe calea reteciriloru loru, mai bine voiesce a trece in ochii acestoru farisei sumeti și faciarnici ensusi de peccatosu și de pro-

fetu mintiuosn, decâtu se respinga dela sine pre o fiintia nefericita, care i cere cu umilintia între lacrimi si suspine ajutoriulu potinte, indurarea si iertarea parintiesca!

Cristosu o iea su scutulu seu, o apăra de limbele aeestoru vicleni, cari cugetau despre sine, că ei nu au neci o trebuintia de penetintia, i resplatesce cu lauda iubirea, si spre mirarea totororu i vestesce cu viersu inaltu, serbatorescu deslegarea, iertarea dorita: „*Vedi pre muicrea acést'a!* — dice Cristosu lui Simeonu, — *Am intratu in cas'a ta, nu ai datu apa pre petiorele mele; éra acést'a mi-a udatu cu lacrimi petiorele mele, si le-a stersu cu perulu capului seu. Sarutare nu mi-ai datu; éra acést'a, decandu am intratu, nu a incetatu sarutandu petiorele mele. Cu untu de lemnu nu ai unsu capulu mieu; éra acést'a a unsu cu miru petiorele mele. Pentru acést'a dicu tie: ierta-se peccatele ei cele multe, că-ci a iubitu multu!*“ (Luc. VII. 44—47.)

„*Vedi pre muicrea acést'a!*“ Vedi Simeone! lacrimele, suspinele, umilinti'a, penetinti'a, alipirea, iubirea ei! Tu, care in sumeti'a ta te tieni omu dreptu, care m'ai inviatu la mes'a ta, facutu-ai atát'a intru onorea mea, cătu face feme'a acést'a? Sciu, că a cadiutu aduncu, spre batjocur'a omeniloru si perirea sa; demultu o petrecu cu indurarea mea, demultu batu cu darulu mieu la usi'a sufletului ei, demultu o strigu, demultu o cercu; si acum candu o vedu la petiorele mele, aduncita in dorere, cerendu se o redicu, se o curatiescu, se o santiescu; cum o-asi poté tramite nemangaiaata? cum o-asi poté respinge? „*Jerta-se peccatele ei multe, că-ci a iubitu multu!*“

Simeonu si ospetii stau umiti si turburati la aceste cuvinte, candu Cristosu intorcundu-se catra Mari'a Magdalin'a, si aruncandu-i o privire plina de iubire si indurare, i dice: „*Jertati-se tie peccatele tale . . . Mergi in pace!*“ (Luc. VII. 48. 50.)

„*Jerta-ti-se tie peccatele tale!*“ Ore bine aude biet'a femea? ore nu se insiela? ore nu se joca naluce cu dens'a? Asiá dar nu s'a amagitu, incrediendu-se in bunetatea, in indurarea lui Cristosu? Nu, nu. „*Bunu e Domnulu celoru cari spereza in densulu; sufletului, care lu cerca.*“ (Plang. Jerem. III. 25.) „*Scutu este elu pentru toti, cari se incredu in densulu.*“ (Ps. XVII. 31.) Nu, Mari'a Magdalin'a nu s'a insielatu! Ea aude cuvintele mangaiatorie, si totu remane inca topindu-se ca lantiuita la petiorele lui Cristosu; iubirea nu o lasá se se desparta, pana nu i dise Cristosu: „*Mergi in pace!*“ Impacata cu Ddieulu vatematu, deslegata de legaturele de fieru ale peccatororu, cari te tieneau amortita, mergi acum fiintia fericita! mergi in pace.

Oh penetintia! ce dulce este fruptulu teu (rod'a ta); câta mangaiare, odina, fericire versi tu in sufletulu pecatosului! Acum se fece cu totulu seninu in sufletulu Mariiei Magdalinei. Din cli-pit'a acést'a dens'a e cu totulu a lui Cristosu; nu mai e potere se o desparta de iubirea lui Cristosu. Setosa de invetiaturele lui fericitorie, acolo o vedemu pretotindene de astadi inainte in urm'a lui Cristosu ca invatiaceu'a lui cea mai credintiosa; acolo o vedemu intre muierile din Galile'a, cari au petrecutu pre Mantuitoriulu pe calea sa din urma in Ierusalimu; ea lu petrece pana la Golgot'a, si candu trupulu ddieescu se sbuciumá in dorerile mortii pe lemnulu crucii, candu tota lumea se implú de fiori, candu se imprasciara spariati apostolii ensisi, candu Parintele cerescu ensusi parea a fi parasitu pre Fiiulu seu, acolo o vedemu pre Marí'a Magdalin'a cu Marí'a mam'a Domnului si cu Joanu invetiachelulu iubitú standu su cruce, standu lenga anim'a ddieesca, standu ea feme'a slaba cu statornicia barbatesca, credintiosa si in mortea rosinosa Mantuitoriului seu. Acolo o vedemu la immormentarea trupului santu, ajutandu lui Josifu si lui Nicodemu, si candu in prim'a dí a septemanei, inainte de a resari inca sorele peste culmile Ierusalimului, grabiau muierile portatorie de miru la mormentu, ca se unga trupulu santu, acolo o vedemu pre ea alergandu inainte, se veda inca odata pre Mantuitoriulu; si candu afla petr'a restornata, si mormentulu голу, acolo o vedemu cercandu, plangundu si strigandu prin gradina: „*Ah unde ati dusu pre Domnulu micu!*“

Si dupace conveni cu Cristosu in gradina, pre care lu cugetá a fi gradinariulu, candu lu cunoscú depe viersu, — cum s'ar si fi potutu, ca se nu lu cunosea, candu viersulu lui dulce: „*Iertati-se tie peccatele... Mergi in pacc!*“ resuná pururea in urechiele ei — candu lu cunoscú dar depe viersu, acolo o vedemu grabindu, sborandu pe aripele dorului, ranita de iubire la apostoli, ducundule ea cea de antaiu vestea imbucuratoria, cá a inviata Domnulu!

A urmatu lui Cristosu credintiosa pe pamentu, vre se i urme si in ceriu. Treidieci pana la patru dieci de ani mai petrecú Marí'a Magdalin'a pe pamentu dupa inaltiarea lui Cristosu la ceriu, in penetintia aspra, retrasa in singuratate liniscita, neturburata de desfe-tarile veninose ale lumii, redicandu-se pe treptele iubirii din dí in dí totu mai susu, mai susu catra ceriu, totu mai susu, mai susu catra Ddienu, pana ce adormindu fericita, sufletulu ei scapatu de cortulu seu pamentescu, sborá curatu in locasiurile ceresci la sinulu lui Ddienu, pre care lu iubiá cu atât'a insufletire, unde petrece acum si va petrece in veci, incumgiurata de marire, remanendu noue pe-catosiloru pe pamentu pomenirea ei binecumentata spre indemnu si mangaiare!

Si acum ce se ve mai adaugu Jub. Asc! Ve cautati faci'a in tota diu'a, séu celu pucinu din candu in candu in oclindele vostre de stiela (glaja, iaga); priviti acum odata ve rogu si in oclind'a, ce vi o arata prin indireptarea sa Mari'a Magdalin'a!

Iertati-mi a ve intrebá cu Cristosu: „*Vedeti pre muierea acést'a?*“ Cu sutele veniau nepotintiosii la Cristosu, cerendu vindecarea boleloru loru trupesci; ea cerca alta vindecare, vindecarea raneloru sale sufletesci. Nicodemu vení noptea la Cristosu pe de afurisiulu, cá-ci erá boiaru vedutu, si se temea de judecat'a soci-loru sei; Mari'a Magdalin'a numai de un'a se teme, se nu si-perda sufletulu nemoritoriu. Ardiendu de dorulu mantuirii ea nu accepta neci atát'a, pana va reintorná Cristosu dela ospetiu, ca se pota vorbí cu elu singura; ah! inbirea nu suferé neci o intardiare, neci o amenare; in clipit'a, candu aude, cá Cristosu se afla in apropiare, se folosesce de ocaziune (prilegiu), a grabí la elu, a cadé la petiorele lui, a cere indurarea si iertarea lui; si nu scade din lac-rime, nu din suspine, nu din sarutari, nu din miru; si nu se departa, nu se clatesce, pana nu pote merge, in pace, mangaiata, iertata!

Oh de ar fi, ca lacrimel'ei se descepte lacrimel'ele nostre; sus-pinele ei se descepte suspinele nostre; penetiint'a ei se descepte penetiint'a nostra!

Ce stati la indoiela, tremurandu, fora incredere? Mari'a Magda-lin'a stralucesce astadi in cotele angeresci in patri'a ceresca! Ore se nu mai fia acolo vr'unu locu si pentru noi? Au nu e Cristosu si astadi acel'asi Ddieu, Ddienu indurariloru? Au poté-ne-va re-spinge pre noi, pre cari ne-a rescumparatu cu pretiulu sangelui seu?

Dar — veti dice — sunt atátu de mari, atátu de multe peca-tele nostre. Sunt mari? sunt multe? Au nu e bucuri'a venato-riului cu atátu mai mare, cu cátu e mai selbatica fer'a, care o-a prinsu? Au nu e cu atátu mai mare bucuri'a plugariului de sece-risiulu manosu, cu cátu a fostu pamentulu mai greu de lucratu? Au nu e cu atátu mai dulce mangaiarea medicului, cu cátu a fostu mai periculosa (primesdiosa) bol'a, ce o-a vindecatu? Multimea si marimea pecatelor' noastre nu potu inchide usi'a darurilor' lui Ddieu; ba chiaru acést'a lu face, lu silesce, a ne dori, a ne cercá cu atátu mai tare, a ne primí cu atátu mai induratu.

Suntemu pecatosi mari? Se nu intardiámu dar, se grabimu, pana avemu tempu, pana sangele ddiescu mai curge inca si pentru noi pe s. altariu, „*Eca acum tempulu bineprimitu; eca acum tempulu mantuirii!*“ (II. Cor. VI. 2.) Nu in adunarile lumii; la petiorele lui Cristosu e locul nostru. Mari'a Magdalin'a se fia esemplulu nostru maritu, steu'a nostra stralucita!

Oh Ddieule ! tu pretiulu scumpu alu rescumpararii nostre, tu mangaiarea animeloru nostre necasite, tu bai'a sufleteloru nostre intinate, eca-ne ca odiniora Mari'a Magdalin'a cadiuti cu anima in-franta la petiorele tale ; cerendu indurarea, binecuventarea ta. Cu patriareculu Jacobu strigamu tie: *Nu te vomu lasá Domne ! pana ce nu ne vei binecuventá !* Binecuventa mintea si anim'a nostra, sufletulu si trupulu nostru, si aprinde in noi foculu iubirii tale, ca se ti aducemu in aceste dile sante ale postului frupturi demne de penetintia, ca precum odiniora cei trei imperati dela resaritu, cari au veniti se ti se inchine tie in iesle, au reintornatu indireptati de angerulu teu pe alta cale catra tier'a loru, nu pe cea pe care au venitu ; asiá si noi luminati de darulu teu se grabimu de astadi inainte pe alta cale, pe calea legiloru tale catra patri'a nostra ce-resca, unde gustandu fericire neapusa se ne potemu inchiná tie in eternu ! **Amin.**

N. B. Acci p. o. dd. prenumeranti, cari nu voru fi primitu inca acést'a predica pe *Dom. I. in Paresime*, potu incepe predicile de postu in *Dom. II.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Predic'a II. pentru Dominec'a II. in Paresime.

(de **Justinu Popfiu**).

Despre infrangerea animei séu parerea de reu.

„Intorceli-ve la mine din tota anim'a voastră... spîntecati animele și nu vestimintele vestre, și ve întorceli la Domnulu. Ddîcîulu vostru.“ (Joilu II. 12.31.)

V'am promisub Jub. Asc! a ve dâ in dominecele acestui s. postu invetiature folositorie despre s. taina a penitentiei (a marturisirii) și a cuminecaturei.

Neci odata nu au fostu aceste invetiature de atât'a trebuintia, ca și chiaru in dilele postre, candu multi crestini in retecirea loru demna de compatimire o patiescu ca odinora ostasii lui Saulu. Aduceti-ve amînte din s. biblia, cum fusera acestia tramisi de Saulu, ca se omora pre imperatulu Davidu noptea in patu: ce'a ce întielegundu Michol, mnierea lui Davidu, lu scapà pre acest'a pe feresta, éra in patu puse in locu-i unu tipu de lemnu, imbracatu in vestmintele lui Davidu. Ostasii strapunsera in întunecimea noptii lemnulu in credintia, că strapungu anim'a lui Davidu, și reintornara la Saulu cu vesteu, că au facutu, precum li s'a mandatu. Dar s'au însielatu; Davidu traiâ!

Astfelu multi crestini implinindu unele fapte esterne (din afora), cari se tienu de s. taina a penitentiei, ingenunchiandu la petiorele preotului, recitandu-si inaintea lui pecatele cu recela, facundu-si pentru o ora doue facia mai trista, suspinandu de câte-va ore din buze, dicundu doue trei rogatiuni, eugeta nefericitii, că prin acest'a au facutu totu, ce se recere spre dobendirea deslegarii și spre îndireptarea vietici. Amara, cumplita amagire!

Nu Jub. Asc! acest'a nu e penitintia, e numai unu tipu desierta alu penitintiei; ba e chiaru batjoenirea, calcarea celoru sante, care striga resbunare la ceriu.

Trei se recere spre dobendirea deslegarii și curatirii sufletului in s. taina a penitintiei: a) infrangerea animei séu parerea de reu, imprennata cu propusulu (hotarirea) tare, de a nu mai pecatui; b) marturisirea ensasi; și c) facerea destulu. Ce ajunge marturisirea, ce ajuta facerea destulu, deca lipsesco in anima infrangerea séu parerea de reu; deca lipsesco in anima propusulu tare, de a te abate pe venitoriu dela pecate? „Intorceli-ve la mine — dice Domnulu prin buzele profetului seu — din tota anim'a voastră... spîntecati animele și nu vestmintele vestre, și ve întorceli la Domnulu, Ddîcîulu vostru!“

*Ce este infrangerea animei s'eu parerea de reu? cari sunt ensu-
sirile ei?* despre acést'a voiú se ve invetiú in cuventarea mea de astadi.

Ddiéu se ve petrunda si immoie animele cu foculu iubirii sale, ca intorcundu-ve la densulu infranti de dorere, se aflati indurare si iertare!

Candu pecatosulu atinsu de degetulu darului ddiéescu, se opresce pe calea foradelegiloru sale, ca se faca socota cu sine; candu rechiemandu-si in minte peccatele sale, cumpenesce intru sine reutatea, nedreptatea, greutatea lorú: candu punendu inaintea ochiloru sei placerile, cari i le-a intinsu peccatulu, se întreba pre sine: ce folosu am acum de ele? vai! ce scumpu le-am cumparatu; cum mi-am datu pentru ele eu nebunulu nevinovati'a, pacea, odin'a, fericirea sufletulu meu; candu redicandu-si privirea la s. cruce, socotesce intru sine: Cristosu pe cruce! si eu in peccate? Cristosu plecandu-si capulu, se mi dé sarutare de iubire, intindendu-si braciéle, se me stringa la sinulu seu, si eu? eu batjocurindu-lu in suferintiele sale sante; eu? eu inganandu-lu in mortea sa sangerosa! oh eu nemultumitoriulu, ce eftinu l'am vendutu! candu se vede standu misiélu, golu in faci'a lui Ddiéu, desbracatu de totu darulu, de tota frumuseti'a, incarcatu numai cu sarcin'a vietiei, ce o-a pierdutu in daru; ---ore e cu potiútia Jub. Asc! ca se nu petrunda si se nu taie dorerea ca o sabi'a ascutita sufletulu lui? ore e cu potiútia, ca se nu i cuprinda totu sufletulu o gretia si ura nespusa de faptele sale petrecute? si acoperitu de rosine se nu strige între lacrimé si suspine, ca odiniora publicanulu: „*Ddicule! fii induratu mie peccatosului!*“ (Luc. XVIII. 14.).

Acést'a este Jub. Asc! infrangerea animei s'eu parerea de reu: dorerea adunca, ur'a nespusa, ce o sente sufletulu peccatosulu de peccatele sale, incátu peccatosulu nu si-mai pote aduce a minte de acele, fora ca se i se eufunde sufletulu in amaritiune, si fora ca se-lu cuprinda gretia si flori.

Decandu e lumea, nu s'a intemplatú inca, ca se fia iertatu Ddiéu vre unui peccatosu foradelegile lui, deca nu a sentitu mai antáiú acést'a dorere, acést'a gretia si ura in sufletulu seu.

Se si-marturisesca cine-va in tota septemana peccatele sale; se imparta averea sa întrega seraciloru, se si-petrecá tota viet'i'a sa in postu aspru si in rogatiuni neinterupte, se ude totu cu isvóre de lacriméa pana sa si asternutulu seu, si chiaru se si-sierfésca viet'i'a sa ca odiniora s. martiri între torturele cele mai cumplite; deca nu va fi petrunsu sufletulu lui de acést'a dorere, gretia si ura, nu este indurare, nu este iertare pentru densulu! pentru cá indireptarea sa o porta numai pe buze; éra sufletulu seu nu vre

se se lapede de pecatu, si remane ce'a ce a fostu si mai nainte, pecatosu neintorsu, nepocaitu si nefericitu!

Precum corabi'a lui Noe — dice S. *Gregoriu Nas.* — zidita pe pamentu, a remasu totu pe faci'a pamentului, pana nu venira apele potopului, ca se o redice in naltime; astfeliu si sufletulu omului, lipitu de molulu pecatelor, remane in elu, pana nu lu inaltia la Ddieu potopulu lacrimeloru de dorere! Pentru acea dice Domnulu: „*Intorceti-ve la mine din tota anim'a... Spintecati animalele si nu vestmintele vostre.*“ Pentru acea ne intipuesce s. Davidu ochii pecatosului ca doue isvore de apa, dicundu: „*Riuri de lacrime pornira din ochii mei; pentru ca nu padra legea ta.*“ (Ps. CXVII. 136.) Pentru acea poftesce densulu, ca cei cari voiescu a-si sierfi viet'a loru in iubire lui Ddieu, se despretiuesca si osendesca pecatulu: „*Cei cari ixbiti pre Domnulu, se writi pecatulu.*“ (Ps. XCVI. 10.).

Pecatosii, cari si-marturisescu pecatele, fora a descepta in sufletulu loru dorere, fora a senti gretia si ura de ele, sunt asemene morbosului, care si-arata medicului ran'a de morte, in care suferu; nu vre inse a aplica (a pune) pe dens'a léculu vindecatoriu. Ce se intempla cu unu atare morbosu? se vescediesce si more in ran'a sa fora scapare. Si ce se intempla cu atari pecatosi? lipsiti de darulu lui Ddieu, se vescediescu si moru in ranele sufleteloru loru, in pecatele loru! precum i amenintia Domnulu la s. *Mateiu strigandu*; „*Vai voue fariseiloru fatiarnici! ca ve asemenati morminteloru celoru varuite, cari se arata frumose din afora; era din laintru sunt pline de osele mortiloru si de tota necuratia. Asia si voi ve aratati omeniloru din afora direpti; era din laintru sunteti plini de fatiarnicia si de foradelege. Sierpi, pui de naparce! cum veti scapa de judecat'a iadului?*“ (Mat. XXIII. 27. 28. 33.).

Nefericiti! cum de nu si-deschidu ochii sufletului, ca se veda, ca in locu de a se deslega, se lega, si in locu de a se curati, se peteza inca si mai tare. Asemene sunt acestia nebuniloru, cari spalandu o tegula (tigla, lat. tegula), cugeta, ca o curatiescu; si nu ieau sama, ca cu catu o spala mai multu, cu atatu o mangescu mai tare.

Se nu ve insielati inse Jub. Asc! Nu cumva candu se poftesce miediulu, voi se dati numai cogi'a; nu cumva candu se poftesce o dorere si ura adunca de pecatele facute, care se cutremure, se confranga si straforme totu sufletulu, voi se ve indestuliti cu nesce lacrime si suspine din afora, trecatorie.

Prim'a ensusire a parerii de reu adeverate este, ca ace'a se provina *din laintru*, din adunculu sufletului. In sufletu e reulu, acolo trebue se fia si dorerea; in sufletu e bol'a, acolo trebue se

fia și medicină; sufletul a gustat plăcerea oprită a păcatului, elu trebuie să simțască și amaritudinea pedepsei pentru că a parasit necredințios pe Dumnezeu, izvorul a totă mângăierea; din lăuntru și-a luat începutul păcatele prin cugetele, simțimintele și poftele rele, de acolo, din lăuntru trebuie să și-ie începutul și penetința prin dorere și ura adunca de foradelegile făcute.

Nu stă dar părerea de rău adevărată în lacrimi, în suspine și în alte atări semne din afara de tristetia, cu tote că și aceste sunt de dorit și de mare prețiu, înse numai atunci, deca purcedu din sufletu pocăit întru adevăru. Suspinatu-a, plānsu-a Iudă pentru foradelega sa diavolesca; dar pentru că nu a plānsu și suspinatu și sufletul lui, perși în păcatul său. Sufletul trebuie să lacrime și să suspine; sufletul trebuie să sangere și să se confrānga în cunoscința reutată și a nemulțumirii sale. Ori-ce alta încercare, de a se apropiă păcatosul de scaunul îndurării lui Dumnezeu, ar fi numai o nouă batjocură, nouă insultă a lui Dumnezeu. „*Sierfă lui Dumnezeu — dice imperatul Davidu — sufletul amarit; animă înfrantă și umilită nu o va lăpedă Dumnezeu.*“ (Ps. L. 18.).

Părerea acēstă de rău, părerea de rău adevărată, care și-are izvorul său în sufletu, mărește dorerea și ură sufletului de păcatele făcute peste totă măsură, și acēstă e a două ensusire a părerii de rău, ca acēa să fie mare peste tote, adevărată părerea de rău, ce o simțim pentru păcatele noastre, să fie mai mare, decât deca amu perde totu ce avem mai scumpu, mai dulce, mai prețiu în lume. Au ce pierde s'ar potē asemenea în lume ca pierderea păcatosului? După ce a păcăit imperatul Davidu, o strigare cutremurătoare sună neîncetatu în urechile lui: Davide! „*unde este Ddieul tu?*“ (Ps. XII. 4.). Acestu viersu cumplitu sună în urechile fiacărui păcatos: Păcatosule! unde este Ddieul tu?

Mare este dorerea mamei, care petrecundu la gropă pre unicul fiu, ce l'a avut, și-întinde brăciile, să stringă pre fiulu dulce la pieptul său iubitoriu, și nu i mai află decâtu locul rece; mare este dorerea orfanului (seracoiului, sermanului) mititelu, carui rapindu-i morțea pre tată bunu și mamă iubită, rămasu în brăcie străine striga cu dor și cu gele: tată! mamă! și nu e cine să i răspundă! Mare este dorerea veduvei, cându după o fericită, dar scurtă petrecere la olaltă cu sociulu său nouitatu, ce i l'a datu Dumnezeu, dintru odată se vede aruncată în desertulu lumii singură, fără spriginu, fără proptă, espusa fortunelor sortii ca o mlădită fără pară. Dar câtă mângăiere să reversă în animă mamei, a orfanului, a veduvei, cându redicându-și ochii la ceriu, și-āduce a mințea, că tote aceste le-a rōnduitu asiă unu Dumnezeu bunu și îndu-

ratu, care ne iubesc și cându ne cerceteza, și care éra va se ne unesca cu iubirii nostri în patri'a sa ceresca!

Inse ce mangaiare i mai remane peccatosului? Perdiendu pre Ddieu, a pierdutu tote: scutul, binefacatoriulu, pacea, odin'a, ferircirea! Mare, peste tote mare e perderea lui, mare peste tote mare trebuie se fia și dorerea lui; ca decâteore si-va aduce a minte de peccatele sale, se suspine în sufletulu seu cu imperatulu Davidu:

„*Indura-te spre mine Ddieule! dupa indurarea ta mare, și dupa multimea indurariloru tale sterge foradelegea mea. Că-ci eu cunosc foradelegile mele.*“ (Ps. L. 2. 5.). „*Sum ostenitu de suspinulu meu; tota noptea scaldu patulu meu, și de lacrimele mele se topesce asternutululu meu!*“ (Ps. VI. 7.).

Parerea de reu adeverata trebuie se se estinda peste tote peccatele, și acést'a e a treia ensusire a parerii de reu. Fiacare peccatu este o sarcina grea, precum dice s. Davidu: *Peccatele mele coversiescu capulu meu; ele sunt ca o mare sarcina, grele pentru mine.*“ (Ps. XXXVII. 5.). Acum ce i-ar ajunge omului, deca a scapatu de o sacrina de vre o suta de centenarie (maje), dar mai remane inca pe elu o sarcina grea, care și singura e în stare a-lu sfarmá și a-lu ucide? Acést'a parere de reu o poftesce ensusi Ddieu, cându dice: *De va tiené peccatosulu penitentia, și se va intorce dela tote peccatele sale, cari le-a facutu . . . asiá va trái.*“ (Ezech. 18. 21.).

Intru acea cei cari si-plangu și despretiuescu peccatele numai pentru nefericirile trecatorie, cari le-au adusu acele asupra loru în lumea acést'a, precum p. e. fetior'a cadiuta pentru rosínea, ce trebuie se o porte în faci'a lumii; betivulu, pentru că si-a prapaditu averea și stricatu sanetatea; clevetitoriulu, pentru că nepunendu padia buzeloru sale, s'a incalcitu în neplaceri grele; lotrulu, pentru că a cadiutu în man'a legii etc. toti acestia sunt asemenea lupului, care apropiandu-se de turm'a de oi, dintru odata se vede incungiuratu și impetitu (navalitu) din tote partile de canii paditori, cari pentru placerea, ce voiá se si-faca densulu în turma, eca i respatescu acum cu dintii loru ascutiti. Si lupului i pare acum reu de fapt'a sa, bucurosu o-ar face nefacuta, deca s'ar poté; dar cu tote aceste elu remane totu lupu, cum a fostu, lupu a venitu, lupu reintorna. Astfelu acesti peccatosi plangu și le pare reu de gresielele loru; dar intru adeveru ei nu plangu și nu le pare reu pentru peccate ca peccate, ci pentru nefericirea, în cari s'au restornatu prin peccatele loru; sufletulu loru remane neschimbatu, și pentru acea nu afla iertare la Ddieu!

Ca parerea nostra de reu se aiba dar pretiulu doritu inaintea lui Ddieu, se recere Jub. Asc! și o a patri'a ensusire, adeca *ca se fla*

acé'a peste fire, va se dica se se nasca in sufletulu pecatosului prin indemnulu si lucrarea Spiretului S. si din socotirea acelu bunuri eterne, nemarginite, de cari se vede pecatosulu despoiatu, si a acelu nefericiri eterne, nemarginite, in alu caroru periclu se vede pecatosulu impinsu prin peccatele sale.

Acést'a se intempla, candu cumpenindu pecatosulu reutatea nespusa si urmarile cumplite ale peccatului, precum le cunosce acele din credinti'a bisericei lui Cristosu, sufletulu seu se petrunde de dorere si ura adunca catra peccatele facute, pentru cá a vatematu prin ele pre Ddiu, pre care trebuiá se lu iubesca preste tote ca pre parintele, creatoriulu, rescumparatoriulu, imperatulu si binefacatoriulu seu celu mai induratu, celu mai bunu, preasantu, preapotericu, preamaritu, si a pierdutu iubirea si darulu; si si-a trasu asupra-si neplacerea, si maní'a lui; si pentru cá si-a ucisu prin peccate sufletulu nemeritoriu, zeditu spre vietia eterna; pentru cá a pierdutu prin ele fericirile raiului, si s'a facutu demnu de flacarele nestinse ale iadului, vinovatu osendei si mortii eterne.

Parerea acést'a de reu, parerea de reu peste fire pote fi *deplina* séu *nedeplina*. Deca parerea de reu purcede din o iubire atátu de curata si inalta a lui Ddiu, încátu peccatosulu si-plange si uresce peccatele sale singuru din caus'a, cá a vatematu prin acele pre Ddiu celu preamaritu, preapotinte, preasantu, preainduratu si preabunu, fora de a cugetá afora de Ddiu neci la resplát'a, ce promite a o dá Ddiu celoru buni, neci la pedeps'a cu care amenintia a bate pre cei rei, încátu peccatosulu si-ar plange si urí peccatele facute inca si atunci, candu Ddiu ar sterge si raiulu si iadulu, candu prin urmare nu ar avé neci se ascepte resplát'a, neci se porte frica de pedeps'a; le-ar plange si le-ar urí din totu sufletulu singuru numai pentru Ddiu, privitu in sine ca bunulu celu mai inaltu si ca parintele celu mai demnu de iubire; acést'a parere de reu e doplina, pentru cá purcede din iubirea doplina a lui Ddiu, si e atátu de poterica, încátu deca e impreunata cu voi'a, de a se marturisi, sterge peccatele inca inainte de marturisi; si deca ar mori cine-va, neavendu de feliu modru de a se marturisi, dorindu inse a se marturisi de ar fi cu potintia, cu o asemenea parere de reu castiga iertare dela Ddiu si fora marturisi. Pentru cá pre celu ce arde de o asemenea iubire, si Ddiu lu iubesce, si saluesce in sufletulu lui, dupacum dice Cristosu: „*De me iubesce cine-va pre mine, si Tatalu meu lu va iubi pre elu, si vomu veni la elu, si vomu face locasiu la densulu.*“ (Jnu. XIV. 23.). Atare parere de reu a avutu s. Pavelu, s. Petru, Mari'a Magd. Iotrulu depo cruce etc.

Deca inse voidnu peccatosulu a se pocaí, incede ce e dreptu a iubi pre Ddieu, — că-ci cum ar cuteză a se apropiá fora iubire de scaunulu indurariloru lui, ca se cera iertare si daru? — inse iubirea lui e numai la inceputu, ca foculu, candu se acitia de antáiu, si asiá nu e inca atátu de desvoltata, ca se fia in stare si numai ace'a singura a miscá spre parere de reu sufletulu lui, ci afora de acést'a iubire mai sunt in densulu alte cause mai poterice, cari lu petrundu si indemna la penitintia, precum fric'a de a nu perde raiulu, de a nu se osendí pe veci in iadu, séu socotirea uritiunii peccatului, precum o cunosce din s. credintia; atunci parerea de reu remane inca totu peste fire ce e dreptu, inse e nedepina, si cu tote că luandu in socotintia, că suntemu fiintie slabe, cari cademu atátu de usioru, dar ne redicámu atátu de greu, si acést'a parere de reu, adeca parerea de reu nedepina, deca e impreunata cu iubire celu pucinu incepatoria catra Ddieu, e de ajunsu, ca se castigámu prin dens'a in s. taina a penitintiei iertare si deslegare de peccatele nostre; totusi e de doritu, se se nesuesca fiacare omu a-si desceptá iubire depina catra Ddieu in sufletulu seu, si asiá a se intorce la densulu in s. taina a penitintiei cu parere de reu depina, plangundu-si peccatele sale si intorcundu-se cu ura si despretiu de catra ele singuru din caus'a, că a vatematu prin acele elu vermele pamentului pre Ddieu bunulu celu mai inaltu, parintele si binefacatoriulu seu celu preainduratu, fiindu gat'a in sufletulu seu, a-si osendí peccatele facute si a morí mai bine, decâtu a vatemá cu noue peccate pre Ddieu inca si atunci, candu ar sterge Ddieu si raiulu si iadulu, si elu nu ar avé neci se asepte respata, neci se porte frica de pedeps'a eterna.

Buna este Jub. Asc! si fric'a de iadu, si e de mare pretiu pentru intorcerea nostra; pentru acea ne amenintia si Mantuitoriulu Cristosu cu fiacarele iadului dicundu: „*Temeti-ve de acel'a care pote perde si trupulu si sufletulu in ghen'a.*“ (Mat. X. 28.) numai se nu ne oprimu aci; ci deca sufletulu nostru este atátu de slabitu prin peccate, încátu nu e in stare a se inaltá dintru odata pana la Ddieu, ca se planga si osendesca peccatele sale singuru pentru Ddieu, apoi bine, se incepemu dar dela iadu, si cutremurati de fiori reci la privirea tortureloru cumplete, in cari amu geme de multu, deca nu ne padiá indurarea ddieesca, se ne suimu apoi totu mai susu, mai susu, pana va ajunge sufletulu nostru la Ddieu, unde se lu lasámu a petrece cufundatu in privirea maririi, poterii, sanctei, intieleptiunii, bunetatii, indurarii si a binefaceleriloru lui, cu cari ne-a acoperitu in iubirea sa nemargininita; se ne aducemu a minte de patimele lui, se lu petrecemu cu sufletulu nostru pe calea sangerosa a mortii lui, din batjocura in batjocura, din dorere

in dorere, se stănu aduceți in cugete sante cu crucea lui, dicundu sufletului nostru: vedi, suflete alu meu! cum te-a iubit! cu ce pretiu scumpu te-a rescumparatu Ddieu! se privimu la densulu, se cugetămu despre elu, pana cese va senti sufletulu nostru aprinsu, trasu, rapitu cu atât'a iubire catra Ddieu, si intorsu cu atât'a dorere, ura si despretiu dela peccatele sale, încātu se se rosine pana la morte de nemultiumirea, de ticalosi'a sa; si in iubirea sa se uite lumea cu placerile si desfetarile ei amagitorie, se nu veda, se nu mai doresca, decâtu pre Ddieu; legatu de voi'a lui santa, se nu cunosca alta fericire, decâtu a-i urmă lui pretotindere si in tote, implinindu mandatele (poruncele) lui; se nu mai pota trai fora Ddieu, se se infiore de iadu nu pentru flacarele nestinse si vermele neperitoriu, ei numai pentru că acolo ar fi despartitu de Ddieulu seu, si se arda de unu doru santu dupa raiu, numai pentru că scie, că acolo se va uní cu densulu, fora a se te me, că lu va mai perde; fiindu ga'ta cu S. *Joanu* gura de auru a petroce — deca ar fi acést'a voi'a lui Ddieu — mai bucurosu in flacarele iadului iubindu pre Ddieu, decâtu in raiu lipsitu de Ddieu; strigandu in iubirea sa cu Psalmistulu: „*Pre cine am eu in ceriu? síu ce iubescu pe pamentu atât'a călu pre tine? Ddieu este stanc'a animei mele si partea mea in vecia!*“ (Ps. LXXII. 25. 26.).

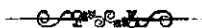
Dar Jub. Asc! noi suntemu fiintie atâtu de slabe, nepotintiose, încātu nu suntemu in stare a face de noi unu singuru pasu catra mantuire. Astfeliu neci parerea de reu nu o potemu versá noi in sufletele nostre; ea trebue se ni se darucsa de susu. Viti'a si-are crescerea sa dela butaculu de viia, ramur'a (creng'a) inflorirea sa dela arbore; despartite amendou se vescediescu, se usca; asiá capetămu noi poterea de a face cova bunu spre mantuire numai dela Ddieu. Precum pamentulu trebue se fia sapatu, deschisu prin fiorulu plugului, ca se potrunda semburulu in sinulu lui, éra semburulu are trebuintia de caldur'a sorelui si de picurii ploiei, ca se creasca si se aduca fructu; asiá e de lipsa se fia atinsu si sufletulu nostru de degetulu indurarii lui Ddieu, si immo-iatu de rou'a darului cerescu, ca se pota aduce fructuri de vietia. „*Nimene nu pote veni la mine — dice Cristosu — deca nu lu va trage pre elu Tatalu.*“ (Jnu VI. 44.). Pentru acea dice S. *Pavelu* in cunoscintia slabitiunii omenesci: „*Cu darulu lui Ddieu sum ce sum.*“ (I. Cor. 15. 10.).

Deca cademu intru o gropa adunca si nu mai potemu esi; ce e mai firescu, decâtu că strigămu dupa ajutoriu, dora ne va audi cine-va, si indurandu-se, si-va intinde man'a, ca se ne scota. Candu voimu dar Jub. Asc! a esi din grop'a misielatatiei, in care ne-au impinsu peccatele nostre, amenintandu-ne cu perire eterna; cu

câtu doru trebue se cademu inaintea bunului Parinte cerescu, si cu câta ferbintiela trebue se lu rogâmu, se se indure spre noi, se ne lase a perî in slabitiunile nostre, se ne intinda man'a sa atotpotinte, si se ne conduca cu puterea darului seu éراس in sinulu indurariloru sale!

Se lu rogâmu di si nopte, se lu rogâmu, si se nu incetâmu, pana nu se va îndurá, pana nu ne va ascultá.

Asiá Domne! Dintru ádâncuri strigâmu catra tine; asculta viersulu nostru. Grabesce intru ajutorinlu nostru mantuirea nostra! Eca punemu inaintea ta sufletele nostre pline de rane; misce-te spre compatimire si indurare privirea nefericirii nostre. Lasatune-au puterile nostre, tu inse esci destulu de tare Domne! a ne mantui, deca voiesci. Poti se ne pedepsesci si osendesci; meritâmu. Dar nu voru perî neci odata sufletele, cari spereza in tine. In tine punemu sperarea nostra; cu câtu e mai mare reulu nostru, cu atátu e mai tare speranti'a in noi, cá va fi mai mare si îndurarea ta. Precum ai tramisu odiniora pre S. *Joanu* botezatoriulu, ca se pregatesca calea ta, tramite inainte si in sufletele nostre darulu teu, ca miscandu-le spre penitintia pentru peccatele multe, cu cari te-amu vatematu pre tine Parintele bunu! se ti le pregatesca in locuintie bineplacute tie, cá se saluesci la noi si se remani cu noi tu bucuri'a si mangaiarea nostra in vietia, partea si fericirea nostra in veciá!" Amin.

Insiintiare.

Intardiandu cu scoterea foiei din caus'a morbului, precum amu incunoscintiatu in nrulu I. amu saritu peste nrîi 2. si 3. ca se potemu veni mai iute in rondu cu scoterea nriloru pe tempulu cuvenitu. Ne aflâmu inse necesitati, a rogá pre dd. prenumeranti, se mai fia pucinu tempu cu paciintia, deca reconvalescinti, cum suntemu inca, nu vomu poté grabi, cum amu dorî a grabi, deca amu fi sanetosi deplinu.

Red.

R o g a r e.

Vechii nostri abonati, precum si toti acei p. o. domni preoti cari au scire despre acést'a foia, si afla, cá sustinerea ei pote fi de ore-care folosu pentru cleru si poporu, se binevoiesca a lucrá pentru latirea si spriginirea ei!

Red.

Proprietariu, redactoriu respundiatoriu si editoriu: **Justinu Popflu.**

Cu tipariulu lui *Ottone Hügel* in Oradea-mare. Strat'a domnesca Nr. 702/5.